

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

Ερμού 136, 10553 Αθήνα. Τηλ-Fax.: 2103252214, 6937075765, E-mail:archaeol@otenet.gr, www.Sea.org.gr

Αθήνα, 7.11.2017
Αρ. πρωτ. 487

Προς:

1. Τη Διαρκή Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων
2. Τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων.
3. Τους εισηγητές των κομμάτων
κ. Μαρία Τριανταφύλλου
(m.triantaf@parliament.gr)
κ. Γεώργιο Κουμουτσάκο
(info@gkoumoutsakos.gr)

Κοιν.:

1. Την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού
κ. Λ. Κονιόρδου
2. Τα μέλη του ΣΕΑ

Απόψεις του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων
για το σ/ν «Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών»

Σε συνέχεια της από 1^{ης} Νοεμβρίου τ.ε. πρόσκλησης της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων και της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, καταθέτουμε τις απόψεις του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών».

Το υπό εξέταση σχέδιο νόμου, που έρχεται προς αντικατάσταση του ιδρυτικού νόμου του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας και σκοπό έχει την αναδιοργάνωση και τη θέσπιση των βασικών αρχών για τη λειτουργία του, παρουσιάζει σαφείς διαφορές σε σχέση με αυτό που τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το 2016, και το οποίο είχε προκαλέσει έντονες αντιδράσεις από μεγάλο αριθμό επιστημονικών φορέων, που σχετίζονται με ποικίλους τρόπους με τη λειτουργία του Ινστιτούτου. Πλην όμως και στο παρόν σχέδιο νόμου υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης τα οποία θα αναλυθούν εν συντομία παρακάτω, λαμβάνοντας υπόψη την διεθνή φήμη και το κύρος του Ιδρύματος, τα οποία θα πρέπει να προφυλαχθούν και να αναδειχθούν.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων, φορέας που εκπροσωπεί τους συναφείς επιστημονικούς κλάδους του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, με στενούς επιστημονικούς δεσμούς με το Ινστιτούτο, αφού πολυάριθμα μέλη του έχουν κατά καιρούς υπάρξει υπότροφοί του ή έχουν χρησιμοποιήσει τις δομές του για την εκπόνηση ερευνητικών εργασιών, θεωρεί ότι κύριο μέλημα της προσπάθειας

αναδιοργάνωσης του Ινστιτούτου οφείλει να αποτελέσει η προάσπιση και ανάδειξη του επιστημονικού και ερευνητικού χαρακτήρα του Ιδρύματος, με δεδομένη την εξέχουσα, μοναδική, παγκοσμίως, θέση που κατέχει στον συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα τον οποίο υπηρέτησε και υπηρετεί από την ίδρυσή του.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων πιστεύει επίσης ότι η συγκεκριμένη περίπτωση είναι κατάλληλη για την επισημοποίηση και θέσπιση της έως σήμερα άτυπης και περιστασιακής συνεργασίας του Ινστιτούτου με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Υπενθυμίζουμε ότι το Ινστιτούτο διαθέτει πολιτιστικό απόθεμα μέγιστης σημασίας για την ιστορία και την τέχνη κυρίως της μεταβυζαντινής περιόδου, στο οποίο περιλαμβάνεται ο ναός του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων, οι εικόνες και τα λοιπά εκθέματα του Μουσείου, έργα αναφοράς για όλους τους μελετητές της περιόδου, καθώς και σημαντικό αρχαιολογικό υλικό. Το πολιτιστικό αυτό απόθεμα άπτεται, στο μεγαλύτερο μέρος του, άμεσα των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που κατά καιρούς έχει συμβάλει στην συντήρηση και προβολή του.

Με βάση τα παραπάνω ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων έχει να επισημάνει τα παρακάτω σημεία, τα οποία θεωρεί ότι θα πρέπει να τροποποιηθούν, προκειμένου να εξυπηρετηθεί προσφορότερα ο σκοπός του Ιδρύματος:

1. Στο άρθρο. 1, παρ. 2, όπου περιγράφονται οι σκοποί του Ινστιτούτου θα πρέπει να τονιστεί περισσότερο ο επιστημονικός και ερευνητικός χαρακτήρας του, ο οποίος αποτελεί τον κυριότερο λόγο ύπαρξής του από την σύστασή του και εντεύθεν. Επισημαίνουμε και την ανάγκη να τονιστεί ο υπάρχων διεπιστημονικός χαρακτήρας του Ινστιτούτου, για τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο.
2. Στο άρθρο 2, παρ. 1, όπου περιγράφεται η σύνθεση της Εποπτικής Επιτροπής, η συμμετοχή εκπροσώπου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού κρίνεται απαραίτητη και βαρύνουσα σημασίας, με δεδομένο το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα του Ινστιτούτου. Ως εκ τούτου ένα από τα υπό περ. γ) και δ) της παρ. 1 μέλη της Επιτροπής θα πρέπει να ορίζεται από το ΥΠΠΟΑ.
3. Στο ίδιο άρθρο/παρ, θα πρέπει να καθοριστούν με μεγαλύτερη σαφήνεια τα προσόντα και τα κριτήρια επιλογής, ακαδημαϊκά ή/και άλλα, των υπό περ. γ) και δ) μελών της Εποπτικής Επιτροπής, καθώς αποτελεί απολύτως απροσδιόριστο και αδιαφανές κριτήριο η «αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία στα θέματα που άπτονται του σκοπού του Ινστιτούτου».
4. Στο ίδιο άρθρο/παρ το υπό περ. ε) μέλος της Επιτροπής θα πρέπει να είναι καθηγητής ή ερευνητής α' βαθμίδας και να υπηρετεί γνωστικά αντικείμενα συναφή με τους ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς του Ινστιτούτου.
5. Στο άρθρο 4, παρ. 3, όπου ορίζονται τα σχετικά με την εκλογή Προέδρου του Ινστιτούτου, ο προτεινόμενος τρόπος επιλογής, από επιτροπή που αποτελείται από τρία μέλη της Εποπτικής Επιτροπής, υποβαθμίζει το κύρος μιας θέσης που στο παρελθόν λάμπρυναν ακαδημαϊκοί διεθνούς φήμης. Η υπονόμηση αυτή του επιστημονικού χαρακτήρα του μοναδικού ερευνητικού κέντρου της Ελλάδας στο εξωτερικό γίνεται ακόμα εντονότερη καθώς η επιτροπή αυτή απαρτίζεται από δύο μέλη της διοικητικής ιεραρχίας των ΥΠΕΞ και ΥΠΕΘ, και ένα τρίτο μέλος, το υπό περ. γ) της παρ. 1 του άρθ. 2, το οποίο έχει – αορίστως και ασαφώς- «αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία στα θέματα που άπτονται του σκοπού του Ινστιτούτου» και το οποίο ορίζεται επίσης με ακαθόριστα κριτήρια από τον Υπουργό Εξωτερικών. Υπενθυμίζουμε ότι ακόμα και για την κατώτερη βαθμίδα διδάσκοντος σε ελληνικό Πανεπιστήμιο το εκλεκτορικό σώμα αποτελείται από πολύ περισσότερους επιστήμονες προκειμένου να διασφαλιστεί η επιστημονική βάση και κατάρτιση του

εκλεγόμενου. Δεν νοείται η εκλογή του προσώπου που θα διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη λειτουργία ενός ανώτατου επιστημονικού κέντρου να πραγματοποιείται από μία επιτροπή υπηρεσιακών παραγόντων και ατόμων διορισμένων με ασαφή κριτήρια.

Προτείνεται η εκλογή του Προέδρου του Ινστιτούτου να γίνεται με ανοιχτή διαδικασία, βάσει σαφώς καθορισμένων κριτηρίων, συναφών με τους σκοπούς και τις δραστηριότητες του Ιδρύματος, που θα καθορίζονται κατά την προκήρυξη της θέσης. Η κρίση των υποψηφίων να γίνεται από πενταμελή επιτροπή, η οποία να έχει αποφασιστικό και όχι γνωμοδοτικό χαρακτήρα, και στην οποία να μετέχουν τα υπό περ. α), β) και ε) της παρ. 1 του άρθρ. 2 μέλη της Εποπτικής Επιτροπής (αντί του προτεινόμενου στο σ/ν μέλους υπό περ. γ), καθώς και δύο ακόμα μέλη που θα προέρχονται αντιστοίχως από την Ακαδημία Αθηνών, το κορυφαίο πνευματικό Ίδρυμα της χώρας, με ακατάλυτους δεσμούς με το Ινστιτούτο, και από Πανεπιστημιακό Ίδρυμα και θα αφορά καθηγητή α' βαθμίδας. Και στις δύο περιπτώσεις τα μέλη θα πρέπει να υπηρετούν συναφές γνωστικό αντικείμενο με τους ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς του Ινστιτούτου.

6. Στο άρθρο 6, όπου καθορίζεται το προσωπικό του Ινστιτούτου, και με δεδομένη τη λειτουργία Μουσείου με ιδιαίτερα σημαντικά εκθέματα και την ανάγκη προβολής και ανάδειξης γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος του Ιδρύματος, θα πρέπει να προβλεφθεί κατ' ελάχιστον μία θέση επιμελητή του Μουσείου, η οποία θα μπορούσε να καλύπτεται από προσωπικό του κλάδου ΠΕ Αρχαιολόγων, Ειδίκευσης Βυζαντινών-Μεταβυζαντινών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, κατ' αναλογία με τη θέση του Γραμματέα και του Βιβλιοθηκονόμου, για την οποία προβλέπεται κάλυψη από το μόνιμο προσωπικό των ΥΠΕΞ και ΥΠΕΘ, αντίστοιχα.
7. Στο άρθρο 8, όπου ορίζονται τα βαρύνουσας σημασίας αφορώντα στον νέο οργανισμό του Ινστιτούτου, αυτά, καθώς και η σύνταξή του, λανθασμένα και ασαφώς συνδέεται με την Διαχειριστική Επιτροπή, της οποίας οι αρμοδιότητες είναι καθαρά και μόνο οικονομικής φύσεως. Θα πρέπει να προσδιοριστεί με σαφήνεια ποιός θα έχει την υποχρέωση και την ευθύνη σύνταξης και έγκρισης του οργανισμού, που είναι ο καταστατικός χάρτης της λειτουργίας του ιδρύματος.

Οι προτάσεις του ΣΕΑ, ο οποίος παρακολουθεί πάντα και θα συνεχίσει να το κάνει, με ζωηρό ενδιαφέρον τα τεκταινόμενα στον Ινστιτούτο της Βενετίας, σκοπό έχουν την βελτίωση της λειτουργίας του και την διαφύλαξη του επιστημονικού και ερευνητικού του χαρακτήρα, με γνώμονα την αξιοκρατία και την διεθνή εμπειρία σε παρόμοια ερευνητικά ιδρύματα.

Με εκτίμηση,
Για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΑ,

Η Πρόεδρος
Σταματία Μαρκέτου

Ο Γενικός Γραμματέας
Θεμιστοκλής Βάκουλης